

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Skolnämnden

Plats Gustaf Adolfsalen, Rådhuset

Tid Onsdagen den 26 april 2023 kl. 14.15

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare	2023/33	
2	Godkännande av föredragningslista	2023/33	
3	Utredning om lokalväxling för gymnasieskolan och årskurs 7-9	2023/78	2 - 24

Föredragande: f.d. utvecklingschef Benny Wetterberg.

Anders Wigelsbo
Ordförande

MISSIV

Utredning om lokaler för gymnasieskolan och årskurs 7-9

Bakgrund

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutade den 8 februari 2022 att ge kontoret för Utbildning och Arbetsmarknad i uppdrag att i dialog med Fastighetsenheten genomföra en förstudie av långsiktigt lokalbehov för grundskolans högstadium och Kungsängsgymnasiet. Förstudien presenteras för nämnden i april 2022.

Då beslutades

”att med bakgrund av den genomförda förstudien fortsätta med en utredning av möjliga lösningar för det långsiktiga lokalbehovet för högstadium och gymnasium i Sala kommun, att utredningen ska presentera ett antal olika möjliga lösningar med utfallsalternativ som inkluderar

1. Ett högstadium
2. Två jämnstora högstudier
3. Två högstudier i olika storlek
4. Andra alternativa lösningar

Utredningen beskriver förutsättningarna för de olika alternativen, och överlämnar frågan om inriktning på det fortsatta arbetet för politisk bedömning.

Det finns ett stort behov av att ta ett långsiktigt grepp om högstadieskolorna i Sala kommun, för att upprätthålla en utbildning av hög kvalitet och uppfylla skollagens krav på huvudmannen avseende bland annat det kompensatoriska uppdraget. En lyckad skolgång är också den enskilt viktigaste faktorn för en god hälsa genom hela livet.

De kommande åren förväntas elevkullarna i våra högstadieskolor öka markant. Kulmen verkar inträffa 2025-2026, för att sedan långsamt avta. De två högstadieskolor vi har idag, Ekebyskolan och Vallaskolan, har med nuvarande utformning inte kapacitet att hantera den volym som förväntas, utan det behövs åtgärder som exempelvis renovering av Vallaskolans B-hus.

Även med de åtgärder som är rimliga att vidta räcker kapaciteten inte riktigt till. För att undvika tillfälliga lösningar behövs därför ett långsiktigt grepp.

Då elevkullarna i skolår 7-9 ökar de närmaste åren är det dessutom av särskild vikt att säkerställa tillräcklig kapacitet för att kunna bedriva utbildning av hög kvalitet under de år relevanta är stort, samtidigt som det är önskvärt att ha flexibla lokaler som kan anpassas efter minskad efterfrågan när kullarna blir mindre. Relevanta kommer nämligen alltid att variera mellan åren.

Samtidigt är det lika viktigt att särskild hänsyn tas till gymnasieskolans förutsättningar. Sala kommun har valt att bedriva gymnasieutbildning i egen regi, i motsats till många andra kommuner i länet. Gymnasieskolans funktion är naturligtvis primärt att ge ungdomarna i kommunen en god utbildning av hög kvalitet, och därmed rusta dem för ett i många fall långt arbetsliv. För en kommun som Sala är gymnasieskolan dessutom viktig ur för den lokala kompetensförsörjningen, såväl för kommunala verksamheter som för näringslivet.

Att ge gymnasieskolans teoretiska program nya lokaler kan bidra till att göra Salas gymnasieskolor än mer attraktiva. Stor omsorg behöver därför läggas på utformningen av dessa, så att de är ändamålsenliga, ljusa och ger utrymme för en inspirerande miljö som kan locka inte bara ungdomar från Sala kommun att välja skolan, utan även attrahera fler elever från våra grannkommuner. Ett pendlingsnära läge är därför också viktigt.

De praktiska program som idag inryms i Kungsängsgymnasiet behöver också tas hänsyn till, så att de kan utvecklas och fortsätta vara attraktiva.

Sammantaget leder behoven för högstadieskolorna och gymnasieskolan till ett behov av att se till helheten, där Sala kommun både kan leverera en grundskoleutbildning med hög kvalitet och erbjuda en attraktiv gymnasieskola.

I utredningen presenteras som tidigare nämnts fyra alternativ. Av dessa bedömer Samverkan för Sala att alternativ tre är mest lämpligt med hänsyn till den helhetssyn som beskrivs ovan. Att bedriva högstadieutbildning i det som idag är Kungsängsgymnasiets lokaler möjliggör både att klara av de stora elevkullar som väntas de kommande åren och att ha en flexibilitet i lokalerna som innebär att de kan anpassas till eventuellt minskade behov i framtiden. Samtidigt bedömer vi i Samverkan för Sala att det är viktigt att ha två högstadieskolor i kommunen, varför alternativ tre är mer attraktivt än alternativ ett.

Kungsängsgymnasiets lokaler är i gott skick, och kan med endast mindre anpassningar utgöra en mycket bra miljö för det som blir en relativt stor högstadieskola. Lokalernas utformning gör det också möjligt att skapa miljöer med stort fokus på lugn och trygghet, och utrymmen för alla de grupprum och övriga utrymmen som en modern pedagogik behöver.

Alternativ tre innebär att två högstadieskolor av olika storlek skapas. Vår bedömning från Samverkan för Sala är att det dock inte får vara för stor storleksskillnad mellan de två skolorna, då detta riskerar att påverka likvärdigheten. Det är därför eftersträvarsvärt med en bättre storleksbalans, till exempel möjlighet till fyra eller fem paralleller på Vallaskolans högstadium.

I alternativ fyra beskrivs en högstadieskola i någon av kommunens mindre orter, exempelvis Västerfärnebo. Det är en viktig hänsyn att ta när Sala kommun

planlägger nästa steg i en förväntad tillväxt att se över om en tredje högstadieskola, när behovet av en sådan uppstår, ska placeras i exempelvis Västerfärnebo eller Ransta. Detta behöver därför utredas vidare.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag följande:

FÖRSLAG TILL BESLUT

Skolnämnden föreslås besluta

att hos kommunstyrelsen hemställa om att initiera nödvändiga lokalförändringar och upphandling av externa lokaler för att genomföra förändringar av högstadieorganisationen och gymnasieskolans lokalisering i enlighet med utredningens alternativ tre,

att uppdra till skolchefen att parallellt med dessa lokalförändringar planera för ovanstående förändringar i verksamheten, med målet att den nya organisationen ska träda i kraft senast vid starten av höstterminen 2026,

att en minskad storleksskillnad mellan de två högstadieskolorna jämfört med vad som presenteras i utredningen ska eftersträvas,

att arbetet med att genomföra lokalförändringen inklusive att ta fram nya lokaler för Kungsängsgymnasiets verksamhet inleds omgående, samt

att återrapport av statusen i arbetet sker till nämnden kvartalsvis med början i september 2023.

SKOLKONTORET KANSLIET
Benny Wetterberg
Utvecklingschef

Skolnämnden
Sala kommun

UTREDNING

Utredning om lokaler för gymnasieskolan och årskurs 7-9

BAKGRUND

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutade den 8 februari 2022 att ge kontoret för Utbildning och Arbetsmarknad i uppdrag att i dialog med Fastighetsenheten genomföra en förstudie av långsiktigt lokalbehov för grundskolans högstadium och Kungsängsgymnasiet. Förstudien bör ha ett tioårs-perspektiv och väga in möjliga omvärldsförändringars påverkan på elevantalet på Kungsängsgymnasiet.

Bakgrunden till nämndens uppdrag formulerades i beslutet:

"... de skollokaler som idag hyser Salas högstadium, årskurs 7-9, är omkring hundra år och uppvisar stora behov av underhåll och renovering. Det pedagogiska uppdraget har förändrats mycket sedan byggnaderna uppfördes och de kan därför delvis bedömas mindre ändamålsenliga för verksamheten. Byggnadstekniska skador kan också upptäckas i allt högre grad.

Gymnasieskolornas byggnader har också fyllt sin funktion i mer än 50 år.

Gymnasieskolan har också varit föremål för stora förändringar under denna period. Samverkansavtal med grannkommuner och skolvalsreformer har tillsammans med förändrad programstruktur påverkat behoven av skollokaler. Båda gymnasie-skolorna byggdes under en period när pedagogiken hade en instrumentell inriktning och lokalerna utformades för detta. I dag är grupperna i många fall mindre och undervisningen utgår från elevens behov. Även gymnasieskolorna uppvisar allt större behov av underhåll och renovering."

Fastighetsenheten har tagit fram en reinvesteringsplan. Av den framgår kortfattat att underhållsbehovet åren 2023-2032.

UTREDNINGENS DIREKTIV

Förstudien presenteras för nämnden i april 2022.

Då beslutades

att med bakgrund av den genomförda förstudien fortsätta med en utredning av möjliga lösningar för det långsiktiga lokalbehovet för högstadium och gymnasium i Sala kommun,
att utredningen ska presentera ett antal olika möjliga lösningar med utfallsalternativ som inkluderar

1. Ett högstadium
2. Två jämnstora högstudier
3. Två högstudier i olika storlek
4. Andra alternativa lösningar

SKOLKONTORET , KANSLIET

att de långsiktiga lokalbehoven för gymnasiet innehåller beskrivning av vilka program som kan bedrivas inom ramen för de alternativa lokalerna samt att utredningen ska innehålla lösningar för de olika behoven av lektionssalar och andra utrymmen som behövs för att genomföra en ändamålsenlig undervisning av god kvalitet och med god arbetsmiljö”.

Ytterligare utredningsdirektiv har inte angetts, men underhandskontakter har hållits med främst tidigare utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ordförande samt den nya skolnämndens ordförande, som tillträdde 1 januari 2023. Ordförande för respektive nämnd har i praktiken fungerat som styrgrupp.

Utredningens resurser har i stort sett begränsas till det som personal- och kompetensmässigt finns tillgängligt inom skolkontoret och i samverkan med andra kontor inom kommunen. Dessutom har tidsramen varit begränsad. Ambitionsnivån och detaljredovisningen har behövt anpassas till dessa förutsättningar. Skolkontoret har gjort liknande och till ämnet närliggande utredningar och rapporter tidigare, vilket också underlättat arbetet.

MEDVERKANDE

Utredningen bygger i stor utsträckning på den i april presenterade förstudien som leddes av utvecklingschef Benny Wetterberg.

I det arbetet ingick även den tidigare lokalstrategen Åsa Eriksson, samt administrativ samordnare på Kungsängsgymnasiet Patrik Malmström, lärare/schemaläggare högstadiet Madelene Henningsson och Ann-Sofie Lindbäck, rektor Komvux Ulrika Karlsson, rektor Kungsängsgymnasiet Dag Ingvar Nilsson, huvudskyddsombud för Lärarförbundet Marita Karlström och Lärarnas Riksförbund Åsa Haga-Eriksson, tidigare tf rektor högstadiet Kerstin Ekenberg och Vallaskolans tidigare biträdande rektor Katarina Kym.

För faktaunderlag i denna utredning har även följande personer deltagit: sarskolerektor Anna Johansson, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, rektor för Vallaskolan 7-9 Daniel Groth, rektor för Ekebyskolan Vlora Sudjada, kostchef Susanne Pettersson, skoljuridiska handläggaren Jakob Fjellander.

REINVESTERINGSBEHOV

En specificerad redovisning av reinvesteringsbehov, kostnader och tidsaspekter finns i den rapport som presenterades för Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i april 2022. Nedan finns en sammanfattning av detta. Uppgifterna är några år gamla vilket gör att osäkerheten om de egentliga kostnaderna ökat.

- Vallaskolan 75 mkr
- Ekebyskolan 45 mkr
- Kungsängsgymnasiet, exklusive C-huset 90, 6 mkr

Totalsumma 210, 6 mkr

Hyreskonsekvens: 10,1 mkr

Evakueringskostnader ingår ej.

För mer detaljerad information hänvisas i första hand till rapporten (förstudien) som behandlades av nämnden i april 2022.

HISTORIK

En detaljerad redovisning av nämndens beslut sedan 2015 som specifikt berör högstadie- och gymnasielokaler finns i den rapport som presenterades för Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i april 2022.

Nedan följer en sammanfattning av detta.

Skolnämndens beslut 2015-2016 angående lokalväxling

16 september 2015

- uppdrag att presentera en detaljerad plan över hur en lokalväxling mellan grundskolorna och Kungsängsgymnasiet och Vuxenutbildningen kan genomföras
- utredning om att flytta fordons- och transportprogrammet, el- och energiprogrammet och industriprogrammet till Ösby naturbruksgymnasium.

11 november 2015

- Nämnden beslutade att tacka för utredning om lokalväxlingen och tillsvidare lägga den handlingarna.

12 december 2015

- att uppdra till skolchefen att inleda diskussioner med lokalförvaltarna om att flytta elprogrammet inför hösten 2016, fordonsprogrammet inför hösten 2017.

23 mars 2016

- att uppdra till skolchefen att i samarbete med berörda parter i kommunen genomföra en utredning långsiktig lokalstrategi.

19 oktober 2016

- att godkänna utredningen och därmed förklara den avslutad.
- att uppdra till skolchefen att närmare beskriva de lokalmässiga åtgärder som krävs för att kunna organisera verksamheten så att den ryms i befintliga och planerade lokaler, samt hemställa att kommunstyrelsen i planerarbetet behandlar ärendet om lämplig lokalisering av eventuellt kommande behov av ytterligare skollokaler med möjlig etablering från och med höstterminen 2021.

Vallaskolan 7-9 och Ekebyskolan idag, januari 2023

Högstadiet i Sala har för närvarande (jan -23) totalt 785 elever fördelat på 33 klasser, varav 17 klasser på Vallaskolan 7-9 och 16 på Ekebyskolan. Där finns också fyra särskilda undervisningsgrupper, eleverna där går i varierande utsträckning i de klasser de tillhör.

Vallaskolan 7-9 och Ekebyskolan år 2025

Högstadiet i Sala kommer år 2025 att ha drygt 900 elever. Vallaskolan har ytmässigt något större kapacitet än Ekebyskolan, med reservation för den begränsade ventilationen, som i de flesta fall är anpassad till klasstorlekar mellan 20 och 25 elever, vilket var det normala i början av 2000-talet då Vallaskolan senast renoverades.

De båda skolorna bedöms ha stora svårigheter att rymma så många elever, av utrymmesskäl i allmänhet och, med tanke på den begränsade ventilationen, i synnerhet. Många av lokalerna är i dåligt skick även i övrigt. Tillfälliga lokallösningar av något slag kommer sannolikt behövas, exempelvis moduler eller nyttjande av

SKOLKONTORET , KANSLIET

externa lokaler i skolornas direkta närhet. Den senare lösningen torde inkräkta på samordningsmöjligheter, schemaläggning, med mera och torde i så fall ses som en tillfällig nödlösning. Elevantalet på högstadiet väntas successivt sjunka igen, efter år 2025.

SAMHÄLLSFÖRUTSÄTTNINGAR

Inom Sala tätort finns i huvudsak fyra eller fem områden med omfattande bostadsexploatering. Att planer finns, betyder inte att allt kommer att förverkligas, men påvisar ändå var Sala med tiden kommer att växa.

Södra Ängshagen

Cirka 500 bostäder. Området kommer enligt planerna att byggas ut etappvis under 8-10 år, med tidigaste inflyttning 2027.

"Östra kvarteren"

Silvervallen: Cirka 100 bostäder - oklart när det kommer att komma igång, tidigaste inflyttning andra halvåret 2025.

Kvarteret Hopparen: Cirka 90 bostäder. Där pågår framtagande av detaljplan. Det är privat mark, därför är tidpunkt för byggstart oklar, men tidigaste inflyttning skulle kunna bli våren 2025.

Lasarettet

Cirka 50-65 bostäder. Byggnad och närmaste område ägs av ProNordic. Framtagande av detaljplan pågår.

Eftersom det är privat mark är tidpunkt för byggstart oklar, men tidigaste inflyttning enligt samhällsbyggnadschef Lars Wedlin är andra halvåret 2025.

Norrmalm

Cirka 1000 bostäder. Kommunen inleder nu ett övergripande planeringsarbete kring Norrmalm som tillsammans med Södra Ängshagen kommer att vara de volymdrivande områdena under perioden till 2040.

Uppskattningsvis blir det alltså totalt cirka 1000 bostäder på Norrmalm och dess närmaste omgivning, inklusive Boklok på Norrängen med cirka 130 av dessa, med tidigaste inflyttning våren 2024. Resten av området bebyggs etappvis med inflyttning under perioden 2028-2040.

Ransta

Andra betydande exploateringar för bostäder planeras, bland annat i Bältarhagen i Ransta med cirka 35 bostäder med tidigaste inflyttning årsskiftet 2024/2025.

SKOLKONTORET , KANSLIET

Alternativ 1: Ett högstadium

Fram till höstterminen 2022 var Vallaskolan och Ekebyskolan organiserad som en enhet, vilket nämnden beslutade att ändra på, med anledning av återkommande lednings- och styrproblem. Att utreda en återgång till den organisationsmodellen bedöms därmed inte ha varit nämndens avsikt med alternativ 1.

Istället bedöms avsikten ha varit att utredningen ska ge en beskrivning av att samla all högstadieverksamhet till Kungsängsgymnasiets nuvarande lokaler.

Om allt skulle samlas på ett ställe behövs då en 12-parallellig skola med 25-27 elever per klass:

- 36 vanliga klassrum inklusive 4-6 laborationssalar *.
- 12 grupprum
- 4 idrottssalar
- 6 slöjdsalar, varav 3 trä- och metall och 3 textil.
- 3 hemkunskapsalar
- 2 bildsalar
- Musiksal
- Bibliotek
- Personalutrymmen
- Lärarkonferens
- Aula **
- Speciallärare
- Kurator
- Skolsköterska
- Rektorsexpedition
- Administratör
- Vaktmästeri
- Elevernas uppehållsrum kapprum, skåp, etc.
- Särskilda grupper (för närvarande 4) ***

	Behov 12 paralleller	Tillgång A, B, D	C-huset
Lektionssalar	36	52	12
Grupprum	12	12	?
Idrott	4	1	-
Slöjd	6	0	-
Hk	3	0	1-2
Bild o musik	3	0	2
Bibliotek	1	1	
Personalrum	1	1	1
Lärarkonf	1	1	1
Arbetsrum	1	1	1
Aula	1	1	
Elevhälsa	1	1	
Rektor	1	1	1
Adm	1	1	

SKOLKONTORET , KANSLIET

* Behovet av NO-salar varierar något beroende på hur undervisningen organiseras. Om det skall vara särskilda salar för respektive NO-ämne behövs fler salar.

** Nuvarande aula på Kungsängsgymnasiet räcker för en årskurs åt gången vid 700 elever, dock inte om det blir 900 elever.

*** Organisationen av särskilda undervisningsgrupper behöver utredas. Efterfrågan av platser i särskilda grupper både i f-6 och högstadiet överstiger vida tillgången. Två av lärarna i de särskilda grupperna påtalar med anledning av rapporten som behandlades i april -22: "Skolverket trycker på rätten till inkludering för elever i så stor utsträckning som möjligt, vi ser en farhåga med att sätta elever i intilliggande byggnader då inkluderingstanken kan äventyras."

SLUTSATS

Ovanstående sammanställning visar att det finns goda möjligheter att, med nedan angivna reservationer, rymma hela högstadiets organisation i Kungsängsgymnasiet, även exklusive C-huset.

Särskolans högstadium behöver cirka 3 klassrum samt något eller några grupprum vilket också torde rymmas inom lokalerna. Utöver det behövs utrymme för fritidsklubb. Om den ska ligga i direkt anslutning till undervisningslokalerna är något som behöver tas fram i samverkan.

Dock behövs **slöjdlokaler**, vilka skulle kunna rymmas efter interiör ombyggnad i B-husets nuvarande verkstadslokaler.

Lokalbehovet för **idrott och hälsa** behöver också lösas. Det finns bara en idrottslokal, som kan delas till två grupper. Utrymme finns även i Idrottshallen intill Vallaskolan, men den ligger geografiskt några kilometer bort och kräver schema som ger tidsutrymme till egen förflyttning eller transport. I Kungsängsgymnasiets närhet finns även enskilda privatägda anläggningar som eventuellt kan samnyttjas.

Det kan också finnas skäl att se över tillämpningen av idrottsämnet och tolkningen av läroplanen. Frågan är exempelvis om all undervisning i ämnet hälsa och idrott kräver idrottslokal.

Hemkunskapssalar behöver tillskapas. Omfattningen är beroende av i vilken mån nuvarande lokaler i C-husets övervåning kan tas i anspråk.

Kungsängsgymnasiets aula rymmer cirka 250 elever, vilket i detta alternativ inte är tillräckligt för att samla en hel årskurs i taget.

Kommentar

Tidigare ansvariga skolpolitiker har tidigare låtit utreda och planera för en samlad högstadieskola vid Kungsängsgymnasiet. Meningen då var att gymnasiets teoretiska program skulle inrymmas i Ekebyskolan. Efter politiska avvägningar valde dock nämnden att avbryta planeringen, med den huvudsakliga motiveringen att högstadieskolan skulle bli för stor.

Under några år organiserades därefter Vallaskolan 7-9 och Ekebyskolan som en gemensam skola. Det blev alltså ändå en stor skola, men fördelad på två skolområden. Den organisationen fick efter betydande lednings- och styrproblem överges. Den utvärdering av organisationen som gjordes av en utomstående konsult, tog inte ställning till om skolorganisationen var för stor eller inte. Däremot fanns påtagliga kulturskillnader och kvalitetsbrister. Det senare har även

SKOLKONTORET , KANSLIET

Skolinspektionen uppmärksammat, vilket lett till omfattande insatser för att förbättra kvalitetsuppföljning, insatser för elever i behov av särskilt stöd, likvärdig resursfördelning, med mera. Skolinspektionen har inte bedömt undervisningens organisation eller lokaler.

Inte heller denna utredning tar ställning till organisationsfrågan, det vill säga lämpligheten med en stor högstadieskola med 900 elever i en kommun med Salas struktur. Men erfarenheterna av ovanstående bör förstås beaktas och förebyggande åtgärder vidtas, vid en eventuell planering enligt alternativ 1.

Alternativ 2: Två jämnstora högstadieskolor, med plats för 450-500 elever vardera

Utifrån de förutsättningar som är kända, kan varken nuvarande lokaler på Vallaskolan eller på Ekebyskolan rymma så många elever för en långsiktigt väl fungerande verksamhet. Alternativet förutsätter därför en permanent utbyggnad. Utredningen behöver i så fall någon form av politisk viljeinriktning som underlag, eftersom alternativen är många.

Ska Vallaskolan och Ekebyskolan i så fall vara kvar?

I så fall behövs utbyggnad av båda skolorna om de ska vara jämnstora. I synnerhet gäller det Ekebyskolan. Vallaskolan har något större kapacitet än Ekebyskolan, men Vallaskolan har samtidigt ett mycket omfattande renoveringsbehov och behov av stora investeringar inte minst i form av utökad ventilationskapacitet.

Ska någon av skolorna flyttas till Kungsängsgymnasiets nuvarande lokaler? I så fall vilken av skolenheterna? Eller ska en helt ny högstadieskola byggas eller etableras? Vilket användningsområde gäller för de skolbyggnader som då överges?

Svaren på dessa frågor har avgörande betydelse för hur den kvarvarande skolans lokalanvändning i övrigt ser ut, exempelvis gällande den delvis nybyggda matsalen, men även andra gemensamma lokaler och andra resurser.

Alternativ 3: Vallaskolan blir kvar med tre paralleller och övriga högstadieelever samlas i nuvarande Kungsängsgymnasiets lokaler.

Utredningens direktiv ger utrymme även för andra tolkningar, men utifrån den vägledning ordförande givit, torde avsikten med beslutet i april 2022 varit enligt ovanstående rubrik.

Det innebär cirka 225-250 elever på Vallaskolan och 600-700 elever i Kungsängsgymnasiet.

NIO PARALLELLER PÅ KUNGSÄNGEN

Detta förutsätter för Kungsängsgymnasiets del:

- 27 vanliga klassrum varav 6-8 laborationssalar *.
- 9 grupprum
- 3 idrottssalar
- 4 slöjdsalar, varav 2 trä- och metall och 2 textil.
- 2 hemkunskapssalar
- 1 bildsal
- Musiksal
- Bibliotek
- Personalutrymmen
- Lärarkonferens
- Aula **
- Speciallärare
- Kurator
- Skolsköterska
- Rektorsexpedition
- Administratör
- Vaktmästeri
- Elevernas uppehållsrum kapprum, skåp, etc.
- Särskolans högstadium, 3 klassrum + grupprum
- Särskolans fritidsklubb
- Särskilda grupper (för närvarande 4) ***

	Behov 9 paralleller	Tillgång A, B, D	C-huset
Lektionssalar	27	52	12
Grupprum	9	12	?
Idrott	3	1	-
Slöjd	4	0	-
Hk	2	0	1-2
Bild o musik	2	0	2
Bibliotek	1	1	
Personalrum	1	1	1
Lärarkonf	1	1	1
Arbetsrum	1	1	1

SKOLKONTORET , KANSLIET

	Behov 9 paralleller	Tillgång A, B, D	C-huset
Aula	1	1	
Elevhälsa	1	1	
Rektor	1	1	1
Adm	1	1	

* Behovet av NO-salar varierar något beroende på hur undervisningen organiseras. Om det skall vara särskilda salar för respektive NO-ämne behövs fler salar.

** Nuvarande aula på Kungsängsgymnasiet räcker för en årskurs åt gången vid 700 elever.

*** Organisationen av särskilda grupper behöver utredas. Efterfrågan av platser i särskilda grupper både i f-6 och högstadiet överstiger vida tillgången. Två av lärarna i de särskilda grupperna påtalar med anledning av denna rapport: "Skolverket trycker på rätten till inkludering för elever i så stor utsträckning som möjligt, vi ser en farhåga med att sätta elever i intilliggande byggnader då inkluderingstanken kan äventyras."

TRE PARALLELLER PÅ VALLASKOLAN

De förutsättningar som angivits är:

Tre högstadieparalleller (cirka 225-270 elever, 25-30 i varje klass).

Gamla A-husets våningsplan ovanför hemkunskapssalarna används för andra ändamål.

B-huset (nuvarande evakueringslokaler) rustas och används.

Särskolans 7-9 kan rymmas, men skolan vid Kungsängen kan vara ett bättre alternativ. Väljs ändå Valla så ryms särskolan på bottenvåningen eller våningsplan 2 på B-huset. Schemaläggarna på Vallaskolan bedömer att detta är möjligt, men med vissa reservationer.

Reservationerna är:

Oklart är om även särskolans fritidsklubb ryms på Valla.

Aula behövs, matsalen är svår att nyttja eftersom den används för matservering under en stor del av dagen.

Utökade personalutrymmen behövs.

Särskilda undervisningsgrupper förutsätter att hela A-husets bottenvåning kan tas i anspråk för grundskolan, inte bara hemkunskapssalarna.

Slutsats

Detta alternativ ger mycket goda förutsättningar att rymma verksamheten på Vallaskolan och med överkapacitet på nuvarande "Kungsängsskolan".

Tillgång (exklusive C-huset) av "vanliga" teorisar är 52 och ett behov av 27, ger utrymme för särskola 7-9 och ytterligare cirka 18 klassrum.

Det öppnar möjligheter för att växa eller flytta även annan verksamhet till Kungsängen. Om ytterligare en verksamhetsform ska rymmas i lokalerna, behövs dock en fördjupad utredning och beskrivning om disposition, samnyttjande, med mera. I synnerhet behöver behov av detta finnas, vilket i nuläget skulle innebära

SKOLKONTORET , KANSLIET

omorganisationer eller strukturförändringar av och inom andra enheter. Det ingår inte i denna utrednings uppdrag att klargöra.

De tillgängliga lokalerna ger även möjligheter att rymma fler högstadieelever om Salas tillväxt ökar. Det är en senare fråga hur en sådan reservkapacitet i så fall ska finansieras.

Matsal alternativ 1-3 högstadiet

Kungsängen

Matsalen på Kungsängsgymnasiet har cirka 210 platser. Vid tre så kallade "sittningar" per dag, så rymms alltså drygt 600 elever. Det går att ha fler sittningar, om tidsspannet mellan där lunchen serveras utvidgas. Kvalitetsaspekterna på en sådan utvidgning kan diskuteras. Strax intill nuvarande matsal finns D-husets ljusgård som troligen kan användas om nuvarande lokaler inte räcker till.

För närvarande finns även 50 platser för grundsärskolans behov.

Valla

Nuvarande matsal vid Vallaskolan har plats för 270 högstadieelever. Totalt är matsal och kök dimensionerat för upp till de 1500 elever som finns inom skolområdet Valla-Ekeby. Om 700 eller 900 högstadieelever flyttas till annan plats, kommer denna matsal att ha en betydande överkapacitet. Det öppnar möjlighet för annan användning av dessa lokaler.

Tillagningskök alternativ 1-3

Kungsängen

Kapaciteten i tillagningsköket på Kungsängsgymnasiet är 900 portioner. Måltidschef Susanne Pettersson bedömer att det finns behov av upprustning av lokaler och utbyte av maskinell utrustning.

Kungsängsgymnasiets tillagningskök levererar till Kungsängsgymnasiets cirka 450 elever, samt till grundsärskolan, cirka 50 elever och Lärkbacksskolans mottagningskök, cirka 175 elever. Särskolan åk 1-6 och Lärkbacksskolan är från och med hösten 2025 en del av Åkraskolan.

Valla

Vallaskolans tillagningskök har för närvarande en kapacitet upp till 1500 måltider. Vid en flytt av högstadieelever kommer det alltså finnas vill överkapacitet i köket, som kan användas för leveranser till olika mottagningskök.

Alternativ 4 "Andra alternativa lösningar"

Det finns ett stort spektra av andra alternativ, med närmast oöverblickbara konsekvenser utan en omfattande utredning för varje enskild lösning.

- Nyetablering av ytterligare en högstadieskola, exempelvis i Västerfärnebo.
- Omorganisation så att årskurs 6 förs till högstadiets organisation.
- Omorganisation så att vissa skolor organiseras som f-3-skolor och andra som 4-9-skolor, dvs lågstadieskolor och mellan- och högstadieskolor.

SKOLKONTORET , KANSLIET

- Långsiktig planering för en nyuppförd f-9-skola i Sala tätort.
- En etablering av en enskild högstadiesverksamhet skulle få stor påverkan på kommunens högstadieorganisation.

Alla dessa alternativ tar tid att utreda och det finns skäl att efterfråga relativt tydliga politiska ambitioner för att kunna påbörja utredningar. Dels finns akuta lokalproblem, i denna fråga främst högstadiets, som behöver lösas så snart som möjligt. Dels skapar utredningar i sig behov av stora administrativa resurser. Osäkerhet kring de organisatoriska frågorna skapar också oro i personalgrupper och bland vårdnadshavare, vilket kan få negativa konsekvenser.

Fackliga synpunkter

Från fackligt håll (LR) betonades i samband med rapporten från april 2022 att lokalerna behöver tillgänglighetsanpassas, teknikal behövs, att elevgrupper behöver kunna delas i NO, hem- och konsumentkunskap, slöjd samt musik. Separat lokal behövs för nuvarande Passagen, som vänder sig till elever som av olika skäl inte kommer till skolan – ”hemmasittare”. Det behövs också materialrum för olika ämnen och fler grupprum än de som ovan räknats upp. En stor utmaning är undervisningen i idrott. Det bedöms vara ytterst svårt att på ett tryggt och lämpligt sätt anordna förflyttning av elever för idrottsundervisning till Idrottshallen vid Vallaskolan, under skoldagen.

Rektorerna på högstadiet, synpunkter

Rektor Daniel Groth på Vallaskolan 7-9 och Vlora Sudjada på Ekebyskolan bedömer att den geografiska närheten mellan de båda högstadieskolorna inte bara ger samordningsfördelar.

Det finns ganska väl rotade kulturskillnader mellan enheterna. Det gäller inte bara arbetssätt och personal, utan avspeglas också i elevernas inställning. Konkurrens kan innebära fördelar, men kan också avspeglas i konflikter och ibland respektlöshet. Elever har matsal, idrottshall gemensamt samt en del lektioner. Det förekommer mycket skadegörelse men också bråk mellan elever. Personal på respektive enhet kan exempelvis ha svårt att identifiera vilka enskilda elever om är inblandade och det kan också innebära svårigheter att ingripa i direkta händelser där relationerna mellan lärare och elev inte är upparbetade.

Det finns även ekonomiska perspektiv på detta. Respektive enhet kan i stort sett upprätthålla personalstater med rätt ämneskompetenser utan samverkan. Enskilda undantag finns, exempelvis undervisning i vissa moderna språk.

Men skolorna behöver också använda betydande resurser för vuxennärvaro för att förebygga och i vissa fall kunna ingripa vid konfliktsituationer. Rektorernas gemensamma bedömning är att det kan finnas goda möjligheter att med en annan geografisk placering av enheterna omfördela medel för sådana insatser för att istället förstärka undervisningens kvalitet.

SKOLKONTORET , KANSLIET

LOKALER VID KUNGSÄNGSGYMNASIET**A, B och D-huset**

I **A-huset** finns totalt 35 lektionssalar, varav 3 NO-salar och dessutom 4 lektionssalar, mm, i en paviljongbyggnad. I A-huset finns även administrationsutrymmen, aula, kapprum, uppehållsrum, grupprum, materielrum, konferensrum, lunchrum, arbetsrum för lärare, mm.

I **D-huset** finns 5 lektionssalar ett stort bibliotek och ljusgård med café ett stort skolbibliotek, arbetsrum, grupprum, materielrum, mm.

I **B-huset** finns 12 lektionssalar, inkl specialsalar för el- och teknikprogrammen, 3 praktiska lektionssalar (verkstadslokaler), arbetsrum, grupprum, matsal, tillagningskök, matrum, idrottshall, gym, cyklotek, omklädningsrum, vaktmästarrum. På övervåningen finns även flera arbetsrum, en ljudisolerad studio, matrum, mm. Lokalerna användes under några år som kulturskola.

Totalt finns alltså 35 möjliga lektionssalar i A-huset, 5 i D-huset och 12 i B-huset, plus andra utrymmen. Totalt 52, plus övriga utrymmen.

C-huset

Därutöver finns C-huset med 12 lektionssalar. Där finns redan en bildsal med grupprum och en musiksall med grupprum. Idag används C-huset som särskola, från årskurs 1-9. Särskolans årskurs 1-6 planeras ingå i nya Åkraskolan.

Det finns också ett kök tidigare använt för restaurangprogrammet och senare som skolkök.

Vuxnas lärande

Nedan en tabell med antalet personal och beräknat antal inskrivna kursdeltagare i januari.

Vissa elever läser fler kurser så det är inte individer, men eftersom det är kursdeltagare som kräver klassrum så är det den siffran som är relevant i det här fallet.

	Lärare	Adm	SYV	Rektor	Totalt personal	Elever (v22)
Grund	3	4	2	1		83
Gy						50
Sfi	7					165
Vård	4					100
Lärvux	2					16
Totalt	16	4	2	1	23	414

Sammanfattningsvis behövs minst 12 klassrum (40-60 m²), ett metodrum 60 m² Lokalerna måste vara handikappanpassade.

VUXENUTBILDNINGENS FRAMTIDA PLACERING

Verksamheten kan enligt en grov uppskattning rymmas i Vallaskolans A-hus (den äldre byggnaden) våning 2, 3 och 4. Vux ryms även i Kungsängsgymnasiets C-hus

SKOLKONTORET , KANSLIET

eller kan inkluderas i en ny gymnasieskola. Om hela högstadiet flyttas till Kungsängsgymnasiets nuvarande lokaler öppnas möjligheter att även rymma annan verksamhet, exempelvis arbetsmarknadsenheten i de tömda skollokalerna. Förutsättningarna kräver ytterligare utredning.

Gymnasieskolan

KUNGSÄNGSGYMNASIET

Kungsängsgymnasiet har idag 423 elever enligt nedanstående tabell. "Typ" innebär att programmet är högskoleförberedande program (H) eller Yrkesprogram (Y)

NATIONELLA PROGRAM	TYP	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3	TOTALT	OPTIMAL*	MAXIMAL**
BARN- OCH FRITIDS	Y	8	19	8	35	36	60
EL- OCH ENERGI	Y	17	12	9	38	40	40
EKONOMI	H	29	20	30	79	84	84x2
FORDONS	Y	16	11	8	35	40	40
NATUR	H	12	16	11	39	42	84
SAMHÄLLS	H	18	28	24	70	84	84x2
TEKNIK	H	16	6	6	28	42	48
VÅRD- OCH OMSORGS	Y	9			9	24	48
TOTALT		125	112	96	333	392	572
INTRODUKTIONS		Årskurslöst					
INDIVIDUELLT					60	58	58
SPRÅK-INTRODUKTION					27		
TOTALT ALLA					420	450	630

* Optimal är en ungefärlig uppskattning av rektor, vid nuvarande organisation och samverkan (ex. gemensam undervisning) mellan olika program.

** Maximal betyder fulla klasser, en parallell, det vill säga en klass i varje årskurs. För närvarande är söktrycket på ekonomiprogrammet starkast, men sett till vad Sala-elever som finns hos annan huvudman valt, finns den största tillväxtpotentialen lokalt inom samhällsvetenskapsprogrammet. Beredskap för två paralleller kan därför behövas på dessa båda program – åtminstone ett av dem.

Bland de elever som redovisats under yrkesprogram finns 13 elever som saknar behörighet till det nationella programmet och därför är inskrivna på introduktionsprogram, men som följer med klassen i de flesta eller alla ämnen. Dessutom finns tre elever som går ett fjärde år och kompletterar vissa rester.

Kommentar

Elevtalen per program och årskurs indikerar att det med enstaka undantag finns mycket goda förutsättningar att ta emot fler elever, utan att antalet klasser behöver utökas. Det låga elevantalet kompenseras genom samläsning mellan program, men jämfört med gymnasieskolor som har möjlighet att fylla klasserna och dessutom

SKOLKONTORET , KANSLIET

med betygsnivåer som urvalskriterium, så är förutsättningarna för den kommunala gymnasieskolan inte alltid likvärdig.

Andelen elever på individuella alternativ har också successivt ökat. Det är oftast elever i behov av särskilt stöd, och därmed har stora behov av extra resurser.

På sikt kan gymnasieskolan i Sala därför behöva arbeta med att förstärka sitt renommé, som en skola för alla. Ökad attraktionskraft och därmed fler elever, förstärker verksamhetens kvalitet, minskar kostnaderna och skapar förutsättningar för en process med positiv utveckling där framgång föder nya framgångar.

VÄSTMANLANDS NATURBRUKSGYMNASIUM (ÖSBY)

Några ord om namnfrågan: Västmanlands naturbruksgymnasium kallas omväxlande för Ösby naturbruksgymnasium, Ösby Västmanlands naturbruksgymnasium, Ösby-gymnasiet, etc. Vi kallar skolan i denna utredning kort och gott för Ösby-gymnasiet. Skolan vänder sig i sin marknadsföring till elever i hela länet, men även utanför länsgränsen. De flesta elever kommer från andra kommuner, som genom interkommunala ersättningar finansierar verksamheten. För närvarande pågår en utredning om Ösby-gymnasiets organisationsmodell, på kommunstyrelsens initiativ.

Ösbygymnasiet har 239 elever:

Nationella program	Typ	Åk 1	Åk 2	Åk 3
Byggprogrammet	Y	26	22	21
Naturbruksprogrammet med fyra inriktningar				
Djur	Y	24	18	17
Häst	Y	7	6	11
Lantbruk	Y	14	15	13
Skog	Y	14	16	11
TOTALT		85	77	73
		ALLA		235

Bland dessa elever finns 17 elever som saknar behörighet till det nationella programmet och därför är inskrivna på introduktionsprogram, men som följer med klassen i de flesta eller alla ämnen.

NYA VILLKOR OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Nya villkor för enskilda gymnasieskolor, kan leda till att utbudet minskar och efterfrågan på kommunal gymnasieutbildning ökar.

En satsning på nya lokaler vid Salas resecentrum skapar också goda förutsättningar för att fler Sala-elever väljer att gå i gymnasieskolan på hemmaplan. Det kan även öka attraktiviteten för Salas gymnasieskola för elever från närliggande kommuner, i första hand Heby. Med profilering kan även elever från andra närliggande kommuner lockas, främst från Västerås, dit de allmänna kommunikationerna är mycket goda.

Det är mycket svårbedömt, men Kungsängsgymnasiets rektor Dag Ingvar Nilsson bedömer att en ny skola bör "ta höjd" för ett elevtal upp till 600.

De program som troligen skulle växa mest är ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet.

En del av det utökade elevantalet kan rymmas inom nuvarande organisation. Det är idag inte fullt kapacitetsutnyttjande i alla klasser. Det finns möjlighet att ta emot ytterligare enstaka elever utan att det tillskapas fler lokaler och nya klasser behöver bildas.

Men en utökning med 150-200 elever ger också vissa tröskeleffekter. Nuvarande lokaler i Kungsängsgymnasiet har i princip kapacitet för detta, men det kräver investeringar. Exempelvis finns en våning på B-huset som nyttjas i låg grad, främst av skälet att de inte är tillgänglighetsanpassade. Kulturskolan använde lokalerna under en tid, men behövde, av främst tillgänglighetsskäl, flyttas.

Lokalerna består också av en rad mindre kontorsrum och även om hiss installeras behöver åtgärder vidtas för att bereda väg i korridorerna för rullstol.

Vid en eventuell flytt av gymnasieskolan till andra lokaler, bedömer skolledningen att det är mycket viktigt att lokalbytet banar väg för ökad attraktivitet. Försämrade förutsättningar kan få stora negativa konsekvenser för gymnasieskolan i Sala. Det finns en stark konkurrens om elever. Andelen Sala-elever som valde annan

SKOLKONTORET , KANSLIET

huvudman än den egna kommunen för sin gymnasieutbildning har minskat successivt under stora delar av 2000-talet, men genom ett intensivt arbete med marknadsföring och stärkt kvalitet kunde trenden vändas. Under senare år har dock tillströmningen av Sala-elever i de egna gymnasieskolorna åter försvagats. Andelen elever folkbokförda i Sala som i grundskolan blivit behöriga att söka nationella gymnasieprogram har förändrats enligt tabellen:

Nyintagna höstterminen	Andel behöriga elever folkbokförda i Sala, som valt Salas gy-skolor
2019	59,4
2020	57,7
2021	54,9
2022	53,4

Skolan har gott rykte. Det finns goda möjligheter att ta ytterligare marknadsandelar. Den ekonomiska modellen med elevpeng gör visserligen de ekonomiska incitamenten för en sådan utveckling svår att tydligt identifiera och redovisa. Välfyllda klasser är betydelsefullt ekonomiskt, men det finns även tröskeeffekter som innebär att skolan tillslut exempelvis måste bygga ut och då ökar kostnaderna. Kvalitetsmässigt har dock gott kapacitetsnyttjande och en verksamhetsvolym som i övrigt kan erbjuda underlag till ett brett programutbud och god tillgång till andra resurser, stor betydelse. Det i sin tur leder till gott renommé såväl vid rekrytering av elever som av personal med rätt kompetens, exempelvis behöriga lärare. En ökning med 50 procent av antalet elever genererar ett ökat behov av lokaler, men inte i direkt proportion till denna ökning. Det finns ledig kapacitet i nuvarande klassrum.

Behovet behöver definieras i nära samverkan med skolledningen. Det kan finnas möjlighet att både öka kapacitet och kvalitet genom ett mer flexibelt lokalnyttjande. Den värdering skolledningen vill framhålla är: Disposition och planering måste med tanke på ovanstående ske med en stark ambition att skapa attraktiva studiemiljöer, pedagogiskt anpassade, exempelvis med sammanhållna programmiljöer.

EL OCH FORDON

I planeringen förutsätts att fordonsprogrammet och elprogrammet ryms i "Nya Ekeby Gymnasium", och inte flyttas till Ösby. Det finns för närvarande inga avsatta investeringsmedel för en sådan flytt till Ösby.

I vilken mån en sådan flytt skulle påverka attraktionskraften för dessa program är osäkert. När byggprogrammet flyttades till Ösby fanns i personalgruppen stora farhågor om att eleverna skulle bli färre, farhågor som inte infriades. Söktrycket är fortsatt starkt.

SAMVERKAN ÖSBY – OCH NÄRHETEN TILL STATIONSOMRÅDET

Om gymnasieskolan flyttas till området kring Sala resecentrum, underlättas samverkan med Ösbygymnasiet. I vilken mån kortare geografiskt avstånd får någon betydelse är svårt att med nuvarande underlag dra några slutsatser av. Den centrala placeringen med nära till tåg- och bussförbindelser underlättar för de flesta elever i

SKOLKONTORET , KANSLIET

Sala, men även för elever från andra kommuner. Dessa förutsättningar bör även kunna tillvaratas som en samordningsfördel mellan de båda gymnasieskolorna. Fördjupad samordning förväntas ge såväl kvalitetsmässiga som ekonomiska fördelar, men förutsättningarna för detta påverkas i stor grad även av andra faktorer än kortare avstånd.

Det är därför lämpligt att Ösbygymnasiet är en aktiv deltagande part i projekteringen av en ny gymnasieskola i Sala. En strävan bör givetvis vara att samordningen och dess fördelar blir ömsesidig.

Nämnden har tillskrivit Kommunstyrelsen för att kunna starta en inriktning inom naturbruksgymnasiet för naturturism.

Inom Kungsängsgymnasiet bedömer man att det kan finnas vissa förutsättningar att starta restaurang och livsmedelsprogram (RL). Tidigare fanns ett restaurangprogram, men elevantalet blev med tiden för litet. Intresset varierar dock mellan åren. Det finns en ökande efterfrågan av arbetskraft inom området, så inom branschen skulle en sådan utbildning välkomnas, vilket bekräftas av bland annat Sala kommuns egen måltidschef Susanne Pettersson.

Ösbygymnasiet har också i samverkan med Kungsängsgymnasiet prövat inriktningar inom naturvetenskapsprogrammet, för elever vars ambition är att bli veterinärer eller liknande. Det fanns dock vissa schematekniska svårigheter med detta, exempelvis att praktikperioder för de olika utbildningarna ser så olika ut. Men enligt Ösbygymnasiets rektor torde dessa hinder inte vara oöverstigligen.

Samtidigt betonar rektorerna vikten av att vara väl förberedda med hållbara attraktiva koncept, för att kunna marknadsföra och intressera ungdomarna för sådan utbildning och också kunna garantera dem en hög kvalitet.

I utvecklandet av gymnasieskolorna i Sala och deras inbördes samverkan, behöver också hänsyn tas till organisationens påverkan på likvärdighet, integration och mångfald.

Ösbys kapacitet

Såväl Ösbys ledning som fastighetsenheten signalerar kapacitetsbrist på skolan. Det saknas idag undervisningsrum. En ny gymnasiesärskola planeras att byggas, elevantalet växer, tillagningsköket är på gränsen till vad som räcker till. Det kan även finnas begränsningar när det gäller värme, el-kapacitet, med mera. Förutsättningarna för en utökning av Ösbys verksamhet behöver därför noggrant utredas. Kostnaderna kan komma att vida överstiga det som kan knytas till eventuella fastighetsinvesteringar.

IDROTT

Viss idrottsundervisning kan sannolikt bedrivas inom tidigare lasaretsbyggnaden.

Lokaler för övrig idrottsundervisning finns vid Lärkan och Idrottshallen. Eventuellt kan också nya idrottslokaler att uppföras för Åkraskolans behov. Möjligheten till samnyttjande kan behöva utredas.

Tillgång till idrottshall i gamla lasaretsbyggnaden eller dess närhet kan också behöva finnas med i dialogen med byggentreprenören/hyresvärden.

SKOLKONTORET , KANSLIET

Ny gymnasieskola i närheten av resecentrum

En av flera möjliga leverantörer av lokaler är företaget ProNordic som förvärvat de tidigare lasarets-lokalerna vid Ekeby dammar har anmält intresse av att tillhandahålla lokaler för en ny gymnasieskola i Sala.

Tillsammans med arkitektföretaget White, har översiktliga skisser tagits fram. Arkitekten Mats Johansson gör gällande att det finns en stark ambition att så väl exteriört som interiört signalera att det i så fall är en ny modern attraktiv gymnasieskola, under det preliminära arbetsnamnet Nya Ekeby Gymnasium. Det kopplar samman traditionen från andra sidan dammen med det tidigare läroverket där Ekebyskolan idag inryms.

Totalt är den planerade ytan cirka 9000 m², vilket med ett elevunderlag på 600 skulle innebära 15m² per elev. Inom skolan finns då även en stor aula som eventuellt skulle kunna vara tillgänglig även för andra, för större möten, kulturevenemang och liknande.

I detta skede i planeringen är angivna ytor mycket preliminära och bygger på en grov uppskattning. Efter samverkan mellan fastighetsägare, arkitekt, verksamhet och de rådande tekniska förutsättningarna, kommer ytorna att ändras, både beträffande den interna dispositionen och den totala ytan”.

Enligt arkitekten är det möjligt att en ny gymnasieskola kan stå klar 2026.

ProNordic är inte den enda fastighetsägaren som signalerat intresse av att tillhandahålla lokaler för gymnasieskolan i området runt Salas resecentrum. Det ligger utanför Skolkontorets kompetens-och ansvarsområde att upphandla lokaler. Det behöver i så fall ske under sakkunnig ledning och i enlighet med bland annat lagen om offentlig upphandling LOU.

SAMMANFATTNING

Utredningen har översiktligt inventerat och bedömt behovet av lokalerna för Vallaskolans högstadium och Kungsängsgymnasiet.

Den belyser fyra olika alternativ, varav det fjärde är så ospecifikt att det inte gått att beskriva förutsättningar och konsekvenser.

Sala kommun kommer att ha betydande kostnadsökningar för skollokaler för högstadiet och gymnasiet, oavsett vilken lösning som väljs – och även om valet är att inte göra några förändringar alls. Renoveringsbehoven är omfattande. Under alla omständigheter behöver kommunen i närtid välja fortsatt väg för lokalfrågorna för högstadiet och gymnasieskolan. Reinvesteringsbehoven börjar bli akuta.

Åtminstone två av alternativen beskriver en lösning där hela eller delar av nuvarande högstadieskolor flyttas till Kungsängsgymnasiets nuvarande lokaler, och att gymnasiet i sin tur flyttar till mer centralt belägna lokaler i närheten av resecentrum.

För vissa delar av Sala tätort kan det finnas skäl med en placering av högstadium i de centrala eller norra delarna, för att minska transportsträckorna. Nuvarande högstadieskolor vid Valla och/eller Ekeby skulle därmed fortsatt kunna fylla en viktig funktion.

I takt med att även de norra delarna av Sala tätort växer, kan också finnas skäl att planera för ytterligare etablering av en skola som inkluderar högstadieskolor. Behovet av en sådan bedöms dock i dagsläget ligga utanför den tidsperiod av 10 år som denna utredning har som perspektiv.

Beredskap behöver samtidigt finnas för fortsatt befolkningstillväxt. Det finns i på Kungsängsgymnasiet. Överkapacitet av lokaler för reservation vid eventuellt kommande behov i framtiden, leder till betydande merkostnader. Oavsett om det finansieras inom skolans budgetram eller av något annat kontor, så får det betydelse för kommunens ekonomi i sin helhet. Därför bör alla lösningar eftersträva en effektiv lokalanvändning. Onödiga kostnader innebär ett läckage av möjligheter att upprätthålla eller förstärka verksamhetens kvalitet.

För gymnasieskolans del finns en rad argument för förnyelse. En mer central placering, exempelvis i nära anslutning till Salas resecentrum och med en stark ambition att skapa attraktiva studiemiljöer, pedagogiskt anpassade, exempelvis med sammanhållna programmiljöer, kan bidra till detta. Även närmare samverkan med den andra kommunala gymnasieskolan kan vara en positiv faktor. Ökad attraktionskraft ger förutsättningar för fler elever, bättre ekonomisk hushållning, större variation av utbildningsprogram och stärkt kvalitet. Det ger också förutsättningar att förstärka bilden av gymnasieskolan i Sala som en skola för alla. I bästa fall kan det bryta nuvarande pendlingsmönster där en stor andel av Salas gymnasieelever idag väljer utbildning i främst Västerås. Istället kan inpendlingen av elever till Sala förstärkas.